

Marszałek Województwa Małopolskiego
Radni Sejmiku Województwa Małopolskiego

Apel organizacji pozarządowych do Marszałka i Radnych Sejmiku Województwa Małopolskiego w sprawie konieczności podjęcia uchwały antysmogowej dla całego Województwa Małopolskiego

Szanowny Panie Marszałku,
Panie i Panowie Radni,

My, niżej podpisane organizacje, wyrażamy swoje głębokie zaniepokojenie sytuacją w Województwie Małopolskim związaną z zanieczyszczeniami powietrza na skutek niskiej emisji i zagrożeniami, jakie ten problem z sobą niesie.

O tym, że stan powietrza w miastach Małopolski jest zły, wiemy nie od dziś. Wiemy również, że zanieczyszczenie powietrza dotyczy także mniejszych miast i miasteczek oraz miejscowości uzdrowiskowych (badania prowadzone przez Polski Alarm Smogowy wraz z Radiem Kraków). Potwierdziły się również przypuszczenia, że problem smogu występuje także na terenach wiejskich (raport sporządzony przez Fundację Planeta, w załączniku) i jest bardzo poważny. Norma dla pyłu zawieszonego PM10 na wsi (Gmina Stryszów) jest przekroczona kilkukrotnie, a stężenia są wyższe niż te zarejestrowane w tym samym czasie w Krakowie i Skawinie. Na terenach wiejskich nie ma stacji monitoringu powietrza, więc powszechne jest przekonanie, że smogu nie ma. Tymczasem małopolskie miejscowości, często położone w kotlinach i dolinach, między wzgórzami, w sezonie grzewczym spowite są gryzącym dymem przeróżnej barwy. Nie ma sieci ciepłowniczych, a zdecydowana większość domów ogrzewana jest przy pomocy kotłów na paliwa stałe, w przeważającej mierze nie spełniających żadnych standardów emisyjnych, w których spalany jest niskiej jakości, najtańszy węgiel, miał, muł oraz często odpady. Wystarczy wybrać się na małopolską wieś w sezonie grzewczym, najlepiej w bezwietrzną pogodę, późnym popołudniem, by przekonać się naocznie, jak poważna jest sytuacja. Co więcej, problem smogu cały czas się pogłębia, ponieważ w nowych domach i obiektach

w Małopolsce lokalnej instalowane są głównie pozaklasowe kotły na węgiel i drewno popularnie zwane „kopciuchami” właśnie z uwagi na wysoką emisję zanieczyszczeń.

Zły stan powietrza przekłada się bezpośrednio na zdrowie i życie mieszkańców Małopolski, ale niesie z sobą również bardzo poważne zagrożenia dla przyszłości całego regionu. Regionu, który tak mocno stawia na rozwój turystyki i produktu lokalnego. Konsekwencją niskiej emisji jest nie tylko zanieczyszczone powietrze (również wiejskie), ale skażenie gleby i w efekcie żywności. Potwierdzają to badania jajek z wolnego wybiegu przeprowadzone przez Laboratorium Analiz Śladowych Politechniki Krakowskiej. W jajkach pochodzących z Rabki-Zdroju (miejscowość uzdrowiskowa) zawartość dioksyn wynosi 9.5 pg/g i przekracza unijną normę (2.5 pg/g) niemalże czterokrotnie.

Nasuwa się więc pytanie o przyszłość Małopolski i dalszy rozwój tak kluczowych dla Regionu obszarów, jak:

- **turystyka**
- **eko-/agroturystyka**
- **rolnictwo, rolnictwo ekologiczne**
- **produkty regionalne i produkty lokalne.**

W związku z powyższymi, bardzo poważnymi i realnymi zagrożeniami, apelujemy o jak najszybsze wprowadzenie uchwały antysmogowej dla CAŁEGO Województwa. Uchwały, która określi standardy emisyjne i perspektywę czasową dla wymiany starych, nieefektywnych i powodujących obecne zanieczyszczenie, urządzeń grzewczych na terenie CAŁEGO Województwa Małopolskiego.

Załączniki:

- 1) lista organizacji popierających Apel
- 2) raport z pomiarów przeprowadzonych przez Fundację Planeta na terenach wiejskich
- 3) artykuł Jakuba Jędraka z Polskiego Alarmu Smogowego: „Niska emisja jako źródło związków z grupy dioksyn. Wpływ dioksyn na zdrowie ludzkie.”

Lista małopolskich organizacji popierających Apel:

Fundacja Międzynarodowa Koalicja dla Ochrony Polskiej Wsi – ICPPC

Fundacja Partnerstwo dla Środowiska

Polskie Towarzystwo Przyrodników im. Kopernika

Ruch Ekologiczny św. Franciszka z Asyżu (REFA)

Towarzystwo na rzecz Ziemi

LGD Stowarzyszenie Gościniec 4 Żywiołów

LGD Stowarzyszenie „Na Śliwkowym Szlaku”

Fundacja Otwarty Plan

Fundacja w Służbie Życia

Stowarzyszenie Ekologiczno-Kulturalne „Na Bursztynowym Szlaku”

Fundacja Bhole Baba

Stowarzyszenie Rozwoju i Promocji Gminy Iwkowa

Stowarzyszenie Nasze Psary

Stowarzyszenie Źródła Szreniawy dla Rozwoju Wsi Wierzchowisko

Towarzystwo Przyjaciół Boczku

Stowarzyszenie Przyjaciół Świątnik Górnych

Stowarzyszenie Partner dla Przedsiębiorczości

Rozwoju Gminy i Wspierania Przedsiębiorczości w Żegocinie

Stowarzyszenie „Zielona Trzebinia”

Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły Podstawowej w Świnnej Porębie „Kleks”

Fundacja Planeta